

VSDTP:n NEUVOSTO

**TOUKOKUUN 31 (KESÄKUUN 13) pnä ja
KESÄKUUN 5 (18) pnä 1904⁹⁰**

*Julkaistu ensi kerran v. 1930
XV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
Neuvoston pöytäkirjojen
tekstin mukaan*

1

PUHEET PUOLUEIDENVÄLISESTÄ KONFERENSSISTA
TOUKOKUUN 31 (KESÄKUUN 13) pnä

I

Haluaako Neuvosto lukea PPS:n * ehdotuksen? (P l e h a n o v: „Kyllä, se on toivottavaa”.). „Puolan sosialistinen puolue on aina katsonut välttämättömäksi Puolan ja Venäjän sosialististen leirien kiinteän lähentymisen, jotta taistelu yhteistä vihollista, tsarismia vastaan saataisiin menestyksellisemmäksi. Valitettavasti tällaista lähentymistä ei tähän mennessä ole voitu toteuttaa, mikä on aiheuttanut joukon haittoja kummankin puolen käytännöllisessä toiminnassa. Sen vuoksi me mielihyvin tervehdimme VSDTP:n palauttamista jälleen kiinteäksi kokonaisuudeksi, jolla on kaikesta sen toiminnan ilmenemisestä vastaavat keskuselimet, koska se tekee meille mahdolliseksi ensimmäisen askeleen ottamisen meidän jo kauan sitten asettamamme päämäärän toteuttamista kohti. Meille on selvää, että säännöllisen kanssakäymisen pitkäaikainen puuttuminen teidän ja meidän välillämme on synnyttänyt koko joukon keskinäisiä väärinkäsityksiä ja kahnauksia, jotka on poistettava ja selvitetävä, ennen kuin ryhdymme lopullisesti määrittelemään toivottua sopimusta. Sen vuoksi Toimeenpaneva keskuskomiteamme on päättänyt kääntyä puoleenne ehdotuksella kutsua lähitulevaisuudessa ulkomaille koolle konferenssin, johon puolueenne edustajat osallistuisivat käsitelläkseen yhdessä meidän kolmen edustajamme kanssa kummankin puolueen yhteisen taistelun perustoja ja ehtoja. Tämän konferenssin tulokset voisivat tulla perustaksi myöhemmälle sopimukselle VSDTP:n ja PPS:n vastaavien instanssien välillä.— Mahdollisimman pikaista vastausta odottaen j.n.e.”

* — PPS — Puolan sosialistinen puolue. *Toim.*

Vastaukseksi tähän kirjeeseen Keskuskomitea kääntyi PPS:n puoleen pyytäen lähettämään seikkaperäisemmät tiedot siitä, minkälaista konferenssia, nimenomaan minkälaisen elinten edustajista, milloin ja missä PPS suunnittelee. Sitä paitsi Keskuskomitea pyysi tiedoittamaan, kuinka PPS suhtautuisi Puolan sosialidemokraattien osallistumiseen konferenssiin.

PPS vastasi meille seuraavanlaisella kirjeellä:

„Kunnioitettavat toverit! Kirjeenne vähän ihmetytti meitä, koska vastaukset siinä esitettyihin kysymyksiin sisältyvät käsittääksemme jo ensimmäiseen kirjeeseemme. Ehdottamallamme konferenssilla olisi valmistelevala luonne puolueidemme lähentymisen perustojen selville saamiseksi; se voisi esimerkiksi laatia vakinaisen sopimuksen luonnokset.

Keskuskomitea, joka on puolueessamme ylin instanssi edustajakokousten välisenä kautena, on nimittänyt kolme edustajaa meidän puoleltamme neuvottelujen käymiseksi kanssanne. Oletamme, että te nimitätte edustajanne kanssamme käytäviä neuvotteluja varten teidän puolueenne vastaavasta instanssista tai siitä elimestä, jolla on oikeus ja vastaavat valtuudet tämänlaatuisten neuvottelujen käymiseen.

Edustajakokouksen me ehdotamme kutsuttavaksi koolle ulkomaille. Paikka — se on toisarvoinen kysymys, joskin soveliaim meille olisi Wien. Keskuskomiteamme on nimittänyt edustajat neuvottelujen käymiseksi teidän puolueenne kanssa eikä Puolan ja Liettuan sosialidemokraattisen puolueen kanssa, ja sen vuoksi ei Puolan ja Liettuan sosialidemokraattisen puolueen edustajien osallistumisesta voi olla puhuttakaan”.

Siinä kaikki asiakirjat PPS:n kääntymisestä puolueemme puoleen. Minusta henkilökohtaisesti näyttää siltä, että PPS:n ehdotusta, jos sen suunnittelemaan konferenssiin kieltäydytään kutsumasta Puolan sosialidemokraattisen puolueen edustajia, me emme voi hyväksyä. Mitä taas suomalaisten ehdotukseen tulee, niin siihen voimme vastata, että periaatteessa me suostumme ennakkokonferenssiin. Siksi päätöslauselmamme voitaisiin mielestäni muotoilla seuraavaan tapaan:

„VSDTP periaatteessa suostuu erilaisten vallankumouksellisten ja oppositiopuolueiden edustajain kanssa pidettä-

vään ennakkokonferenssiin — visseistä osakysymyksistä sopimiseksi”.

Mitä taas tulee tov. Martovin ehdotukseen vain sosialidemokraattisten ryhmien ennakkokonferenssin järjestämisestä, niin se tuskin on tarkoituksenmukainen, sillä paitsi Bundia, Puolan sosialidemokratiaa ja „Proletariaatti” puoluetta⁹¹ reunamaissa on vielä sosialidemokraattisia järjestöjä, joiden mukaankutsuminen on tuskin sopivaa, mutta niiden jättäminen konferenssiin kutsumatta voisi niitä loukata.

II

Toverit Axelrod ja Martov väittävät, että latvialaisilla on kaksi puoleryhmää. (M a r t o v: „Kaksi virtausta”.) Nyt käy niin, että meidän on otettava yhteys konferenssissa sen ryhmän kanssa, joka pyrkii sosialistivallankumouksellisten puoleen, „Osvobozhdenijen” puoleen, ja joka taipuu terroriin (tov. Axelrodin sanojen mukaan), toinen ryhmä taas on kovin heikko. Pitää ottaa tarkempi selko, miten on asia. Jos kysymyksessä on vain kaksi virtausta, niin meitä se ei koske ja me yhdyimme olemassaolevan latvialaisen puolueen kanssa. Mutta jos siinä on olemassa ryhmiä, niin voimme joutua hyvin epämurkkaavaan asemaan tehdessämme epäonnistuneen valinnan. Pitää ottaa ennakoilta selvää noiden ryhmien sekä voimasta että suunnasta. Mitä Kaukasiaan tulee, niin se on mielestäni otettava konferenssiin mukaan. Sitä varten meidän on otettava selvää, onko siellä sosialidemokraattisia järjestöjä, jotka voisivat kulkea käsi kädessä kanssamme.

2

PUHEET KOMITEOIHIN KOOPTOIMISESTA
JA KESKUSKOMITEAN OIKEUDESTA NIMITTAA
NIIHIN UUSIA JÄSENIÄ
KESÄKUUN 5 (18) pnä

I

Tästä päätöslauselmasta, riippumatta sen käytännöllisestä johtopäätöksestä, minä ehdottaisin muutettavaksi sen alun. Koska moskovalaisesta konfliktista me aineiston puutteellisuuden vuoksi emme voi asiallisesti tehdä määriteltyjä päätöksiä, niin päätöslauselmaakaan ei pitäisi panna yhteyteen aikaisempien konfliktien kanssa. Yleensä ehdottaisin, että siinä tapauksessa, kun järjestön jommaltakummalta osalta saadaan ilmoitus, jossa se ilmaisee tyytymättömyytensä toista osaa kohtaan, tämä saatettaisiin toisen asianomaisen osapuolen tietoon, jotta sillä olisi mahdollisuus lausua omasta puolestaan mielipiteensä. Esimerkiksi moskovalaisen konfliktin suhteen asia ei ollut siten kuin tov. Martov sanoo. Minun tietojeni mukaan kolme viidestä halusi täydentää komiteaa kahdella uudella jäsenellä, mihin muut suostuivat, mutta ehdolla, että heidän puoleltaan otetaan vielä yksi jäsen, t.s. säilytetään ja jopa voimistetaankin vallallaolevaa suuntaa. Vain enemmistön kategorinen kieltäytyminen suostumasta tuohon kombinaatioon aiheutti moskovalaisissa tovereissa halun nojautua sääntöihin. Kun Keskuskomitean eräs jäsen esiintyi sääntöjen sen tulkinnan puolesta, jonka antoi komitean enemmistö, niin sitävastoin Keskuskomitean toinen edustaja esiintyi sellaista tulkintaa vastaan.

Esitän tämän vain tiedoksi ja pöytäkirjaan merkittäväksi. Siis ehdotan muutettavaksi tov. Martovin esittämän päätöslauselman alkua siinä mielessä, että se pitää silmällä vussin säännön säätämistä vastaisuudeksi, tulevaa aikaa varten. Asiallisesti puoltaisin sitä, että jokainen murto-osa luettaiisiin yksiköksi.

II

Kyseinen välikohtaus johtaa vielä kerran ajatukseen, että jos jompikumpi osapuoli esittää valituksen, on siitä heti tiedoitettava myös toiselle osapuolelle, jotta se voisi antaa selityksensä. Vain siinä tapauksessa meillä on mahdollisuus tehdä syntyvien konfliktien johdosta yksiä tai toisia päätöksiä. Tietojemme mukaan asia oli seuraavanlainen. Nikolajevin komitean jäsenet olivat enemmistön edustajia. Sitten tapahtui täydellinen palo. Sen jälkeen Keskuskomitea, tai ehkä sen edustaja, nimitti Nikolajevin komiteaan kolme jäsentä, näiden joukossa kaksi sellaista, jotka eivät olleet Nikolajevissa, ja yhden, joka jo työskenteli siellä ja jolla oli koko joukko yhteyksiä. Mahdollista on, että myöskään tämä yksi ei ollut palon aikana Nikolajevissa. Kun Keskuskomitean ehdokkaat saapuivat Nikolajeviin, niin he tapasivat siellä jo kaksi vähemmistöön kuuluvaa jäsentä, jotka halusivat työskennellä, ja suostuivat ottamaan heidät. Siis kolme kooptoivat kaksi. Siten on asia. Tarkastusta varten voidaan kysyä tietoja komitean jäseniltä, elleivät he ole vielä joutuneet palon uhriksi... (M a r t o v: „He ovat jo palaneet...”)

Meidän tietojemme mukaan nuo tosiasiat esiintyvät aivan toisessa valossa, ja minusta näyttää, että kaksi enemmistöön kuuluvaa jäsentä menettelivät oikein. Keskuskomitean nimitämien ehdokkaiden olinpaikka ei voi olla syynä kieltäytymiseen heidän vastaanottamisestaan. Ehdotan taaskin päätöslauselmaa, että valituksen esittämistapauksessa kuultaisiin kumpaakin osapuolta. Edelleen, mitä tulee kysymyksen asialliseen puoleen, niin en ole periaatteellisesti yhtä mieltä tov. Martovin esittämän päätöslauselman kanssa. Keskuskomitealta ei saa riistää oikeutta nimittää komiteoihin ehdokkaitaan. Jokaista valtaa voidaan tietenkin käyttää väärin, mutta tuota pahaa vastaan taistelemista varten on olemassa kontrolli — esimerkiksi sanomalehdistön, Neuvoston toiminnan y.m.s. muodossa. Yhdyn siihen mielipiteeseen, että uusien jäsenten kooptomisen yhteydessä ei ryhmävivahteita koskevalla kysymyksellä saa olla sijaa. Tähän mennessä ei ole tiedossani ainoatakaan tapausta, että Keskuskomitea olisi nimittänyt jäseniä väkisin. Kaikki sellaiset puheet väkisin nimittämisestä pakoittavat Keskuskomitean olemaan hyvin varovainen, ja pelkkä tahdikkaus neuvoo sitä olemaan käyttämättä oikeuttaan.

III

Haluan tehdä muutamia huomautuksia. Ennen kaikkea haluaisin mainita, että se väite, jonka mukaan Nikolajevin komiteaan olisi muka lähetetty kaksi ehdokasta Odessasta tai jopa Odessan komitean toimesta, perustuu jonkinlaiseen väärinkäsitykseen. Kaiken todennäköisyyden mukaan Odessassa oli Keskuskomitean asiamies, joka ryhtyikin toimenpiteisiin Nikolajevin komitean pystyttämiseksi palon jälkeen. Joka tapauksessa meillä on täysin varmat tiedot siitä, että kolme henkilöä sinne nimitti Keskuskomitea eikä kukaan muu. Tämän sanon muun ohessa, hälventääkseni tässä mahdollisia väärinkäsityksiä. Toiseksi, тов. Martovin ilmoitus, ettei hänelläkään ole tiedossa ainoatakaan tapausta, että Keskuskomitea olisi väkisin nimittänyt ehdokkaitaan paikalliskomiteoihin, on hyvin tärkeä,— sitäkin tärkeämpi, kun toimitus on asiamiestensä kautta täysin tietoinen asiain-tilasta puolueessa. Mitä tulee neitoseen, joka тов. Martovin sanojen mukaan vaati ottamaan itsensä Moskovan komiteaan ilman äänestystä, niin tuolla esimerkillä voi tuskin olla mitään merkitystä, koska asianhaarat enempää kuin tuon neitosen valtuuksien astekaani eivät ole tiedossamme; niin, ja loppujen lopuksi tuo neitonenhan kuitenkin otettiin äänestyksen jälkeen komiteaan. Kolmanneksi, katson hyvin tärkeäksi panna merkille myös тов. Martovin sanat, että normaalioloissa ei Keskuskomitean vaikutusta paikalliskomiteoiden kokoonpanoon voida rajoittaa. Kun täällä viitataan siihen, että Keskuskomiteaa on syytetty komiteoiden keinotekoisesta „värkkäämisestä”, niin samanlaisia moitteita kuullaan melko usein kohdistettavan myöskin Pää-äänenkannattajaan. Mutta koska sellaisia tapauksia ei todellisuudessa ole ollut, kuten тов. Martov itsekin vakuuttaa, ja koko kysymys rajoittuu vain tuollaisten tapausten *mahdollisuuteen*, niin minusta näyttää, että tuo viimeksi mainittu peruste ei ole riittävä Keskuskomitean vallan rajoittamiseen, varsinkin kun käytännöllisesti yksistään jo sellainen kysymyksen asettelu aiheuttaa vissinlaista ärtymystä. Minä olen valmis yhtymään тов. Martovin mielipiteeseen, että hänen mainitsemansa kaksi Nikolajevin komitean jäsentä ovat hyvin kallisarvoisia vallankumouksellisia toimihenkilöitä,— mutta heidäthän juuri otettiin komiteaan.

Yleensä voidaan sanoa, että Keskuskomitea on nimenomaan kaikenlaisten viimeaikoina kuuluneiden moitiskelujen vuoksi menetellyt äärimmäisen varovaisesti eikä ole kiirehtinyt käyttämään oikeuttaan nimittää uusia jäseniä paikallisjärjestöihin. Ja minulla ei ole mitään sitä vastaan, että varovainen taktiikka vahvistetaan joksikin aikaa muodollisestikin — Keskuskomiteaa koskevien väärrien huhujen välttämiseksi ja lopettamiseksi. Edelleen, mitä tulee herättämäänme kysymykseen, että valituksen esittämistapauksessa asiasta tiedoitetaan toiselle asianomaiselle osapuolelle, niin ehdotan seuraavan päätöslauselman: „Puolueen Neuvosto pyytää puoluejärjestöjä kaikissa niissä tapauksissa, jolloin järjestön jokin osa kääntyy puolueen Neuvoston puoleen valituksella tai kysymyksellä, tiedoittamaan viipymättä tämän valituksen tai tämän kysymyksen sisällön täydellisesti järjestön toiselle osalle, sillä kiistan ratkaisemiseksi puolueen Neuvostolla pitää olla asiasta kummankin osapuolen selitys. Sama pyyntö koskee myös tapauksia, jolloin jokin järjestö tekee valituksen toista järjestöä vastaan”⁹².

3

PUHE SANOMALEHDESTÄ „RASSVET”⁹³
KESAKUUN 5 (18) pnä

Valitettavasti en voi puhua kovinkaan paljoa „Rassvetin” puolustukseksi. Täytyy todellakin tunnustaa, että tähän asti tuo koe ei ole aivan onnistunut. Bontsh-Brujevitsh on koke-maton kirjailija ja saattoi luottaa puolueen muiden kirjaili-joiden apuun. Tätä apua hän ei saanut, ja edellytysten ollessa sellaisia ei ole oikeudenmukaista vierittää vastuuta epäonnistumisesta yksinomaan hänelle. On kulunut vasta viisi kuukautta julkaisemisen alkamisesta. Mahdollisesti äänenkannattaja kykenee pääsemään vielä jaloilleen, eten-kin jos sen avuksi tulevat toiset kirjailijat. Jotain on kuiten-kin saatu aikaan: yhteydet lahkolaisiin laajenevat sekä Amerikassa että Venäjällä. Sitä paitsi täytyy sanoa, että rahallisessa suhteessa tämä julkaisu ei lankea puolueen harteille, sillä „Rassvetia” julkaistaan erityisillä varoilla. „Rassvetin” julkaisemisen lopettamista pidän ennenaikai-sena ja ehdotan jatkettavaksi koetta.
